

Beeld: ANP/ Hollandse Hoogte / Bart Maat

ACTUELE OPDRACHT

ONDERBOUW VO

Smartphonegebruik

Smartphonegebruik

De actuele opdrachten zijn kortere opdrachten naar aanleiding van een nieuwsartikel of gebeurtenis.

Veel mensen brengen tegenwoordig dagelijks uren door op hun telefoon. Niet alleen volwassenen, maar ook jongeren en kinderen gebruiken hun smartphone steeds meer. Die laatste groep krijgt op steeds jongere leeftijd een smartphone. Bovendien zitten negen van de tien jongeren dagelijks op sociale media. Telefoonverslaving onder jongeren is dan ook steeds vaker in het nieuws. Sommige stemmen gaan zelfs op voor een smartphoneverbod voor kinderen onder de veertien jaar.

In deze actuele opdracht reflecteren de leerlingen op hun eigen smartphonegebruik, lezen ze een reportage over het onderwerp en gaan ze aan de slag met het maken van een plan om het smartphonegebruik van henzelf én de rest van hun gezin te verminderen.

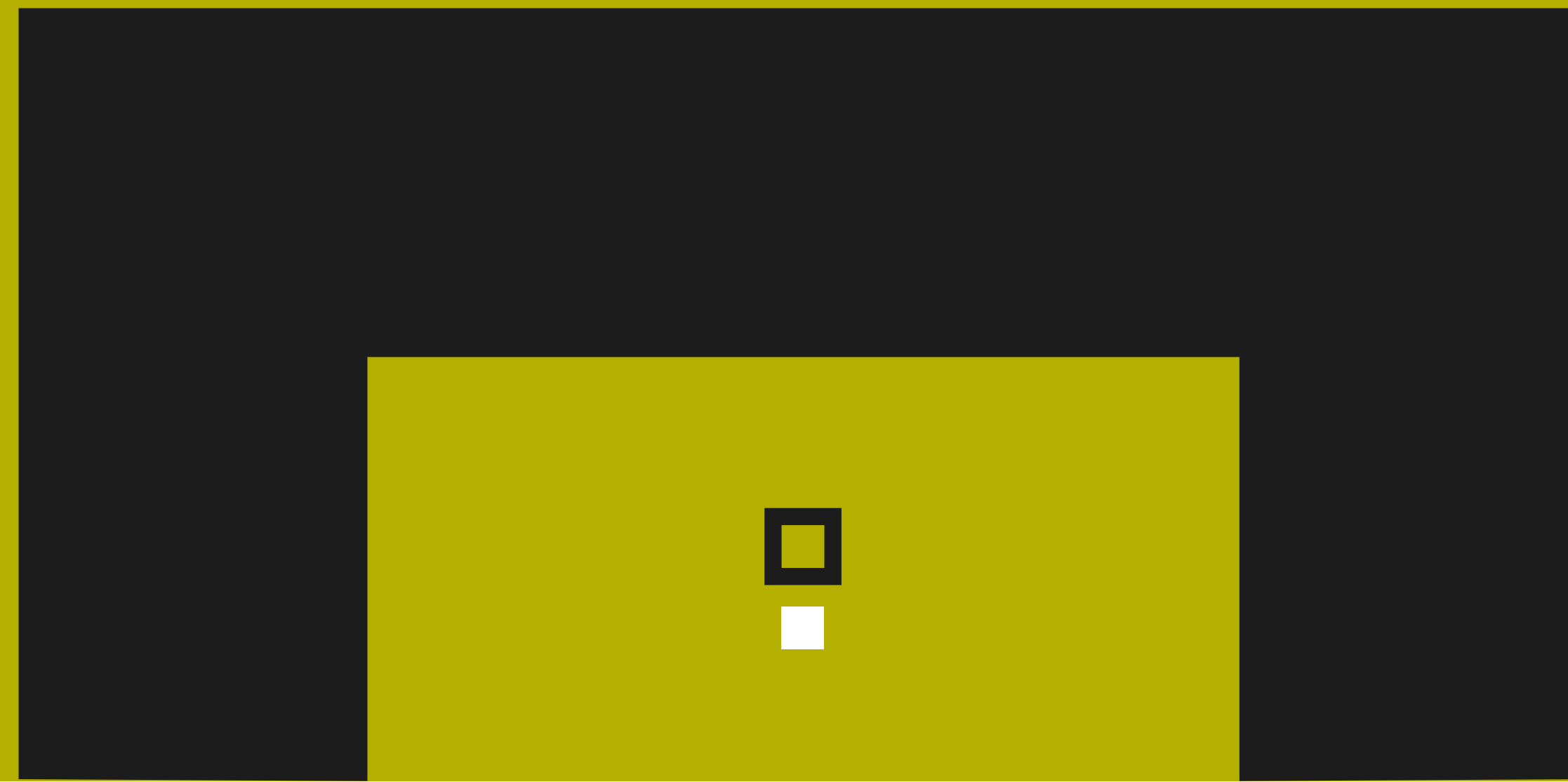
Begrippenlijst

Reportage

Een reportage is een verslag van een of meerdere gebeurtenissen. De journalist is ter plaatse en vertelt wat er heeft plaatsgevonden. De waarnemingen van de journalist en/of ooggetuigen staan voorop en vaak worden deze zo beeldend mogelijk verteld zodat de lezer of kijker in het verhaal wordt meegetrokken.

Benodigheden:

- Digibord, papier, pennen/potloden, krantenartikel

VO onderbouw

Lesduur - 1 lesonderdeel van 35-50 minuten

Journalistiek, Nederlands, Maatschappijleer

Actuele les: Smartphonegebruik

Smartphonegebruik

Heb jij een eigen smartphone? En breng je daar (te) veel tijd op door? Veel mensen kijken dagelijks steeds langer op het scherm van hun smartphone. Niet alleen volwassenen, ook jongeren en kinderen gebruiken het apparaat dagelijks. In het nieuws verschijnen dan ook veel vaker nieuwsberichten over telefoonverslaving en de gevolgen daarvan. Sommige mensen vinden zelfs dat de smartphone verboden zou moeten worden voor kinderen onder de veertien jaar.

In deze actuele opdracht gaan jullie in de klas met elkaar in gesprek over je eigen smartphonegebruik. Jullie lezen een reportage over het onderwerp en gaan in groepjes aan de slag om het smartphonegebruik van jezelf én de rest van je gezin te verminderen.

Beeld: natureaddict, Pixabay

Hoe is jouw smartphonegebruik?

Bespreek klassikaal

- Wie in de klas heeft een eigen smartphone? Welke groep is het grootst, leerlingen met of zonder smartphone?
- Hoeveel tijd breng je door op je telefoon? Wat doe je er vooral op? Bespreek dit met elkaar in de klas. Je docent noteert reacties op het digibord.
- Heb je zelf het idee dat te veel op je smartphone schadelijk is? Waarom wel/niet?

Beeld: natureaddict, Pixabay

Smartphonegebruik in het gezin

Klassikaal en in groepjes

Een reportage is een journalistieke vorm waarbij de schrijver een gebeurtenis of situatie beschrijft op basis van eigen waarnemingen en ervaringen ter plaatse. Dit wordt vaak gekenmerkt door levendige beschrijvingen, directe citaten en een duidelijke structuur die de lezer meeneemt in het verhaal.

Deel 1 (klassikaal)

- Lees met de klas de volgende reportage uit De Volkskrant (ook te vinden in de bijlage): <https://www.volkskrant.nl/binnenland/tips-voor-verantwoord-schermgebruik-op-hilversums-festival-papa-waarom-mag-jij-wel-met-de-telefoon-naar-de-wc~b6fa1ae0/>
- Uit welke elementen uit de tekst blijkt dat het om een reportage gaat? Noem er twee.
- Hoe verschillen vaders Maikel van Heeren en Chris Schoorl in hun benadering/aanpak van het smartphonegebruik van hun kinderen?

Deel 2 (groepjes)

- De klas wordt verdeeld in groepjes van 3 à 4 leerlingen.
- Bespreek eerst 5 minuten: hoe ziet jouw smartphonegebruik eruit? En in de rest van je gezin? Zijn er bijvoorbeeld bepaalde regels en houden je ouders/verzorgers zich daar ook aan? ;) Schrijf dit kort op.
- Wat zou jij kunnen doen om je schermtijd te verminderen? Welke activiteiten zouden daarvoor in de plaats kunnen komen? Wat wordt de grootste uitdaging?
- Jullie gaan nu een plan maken voor verantwoord schermgebruik, voor jezelf als de rest van je gezin.
- Schrijf op het vel papier dat je groepje heeft gekregen op wat jullie kunnen doen om minder met beeldschermen (telefoons en tablets) bezig te zijn. Denk bijvoorbeeld aan:

1. Vervangende activiteiten (per gezinslid en samen).
2. Wat is de maximale tijd die je per persoon per dag wel achter een beeldscherm mag doorbrengen?
3. Tips & tricks voor alle gezinsleden om zich aan het plan te houden.

Beeld: Askar Abayev, Pexels

ANTWOORDBLAD VOOR DOCENTEN

Opdracht 2 - Deel 1

A.

Levendige beschrijvingen van de situatie ter plaatse

Het artikel begint met een directe weergave van de reacties van kinderen (Gülfem (9) en Mila (8)) op een dilemma over smartphonegebruik. Dit plaatst de lezer midden in de actie en schetst een beeld van de sfeer op het festival.

Gebruik van directe citaten

Door uitspraken van deelnemers krijgt de lezer een authentiek beeld van de zorgen en meningen van ouders over het smartphonegebruik van hun kinderen.

Aandacht voor details en observaties

De schrijver vermeldt specifieke activiteiten en technologieën op het festival, zoals de 360-video spinner, en beschrijft de interacties tussen ouders en kinderen. Dit helpt om een levendig en concreet beeld te schetsen van de gebeurtenissen.

Structuur met een duidelijke rode draad

Het artikel begint met een pakkende scène, biedt vervolgens context en achtergrondinformatie over het festival en de zorgen rondom smartphonegebruik, en keert terug naar specifieke voorbeelden en citaten. Deze opbouw houdt de lezer betrokken en zorgt voor een samenhangend verhaal.

B.

Maikel van Heeren: Zijn zoon Samuel van 10 krijgt nog geen eigen smartphone. Hij mag op de iPhone van zijn vader wel naar YouTube kijken (avonturen Rutger, Thomas en Paco), maar sociale media als WhatsApp of Instagram zijn verboden. Andere problemen die Maikel constateert: AI kan mogelijk gezichten van kinderen gebruiken om geautomatiseerde content te creëren en online pesten.

Chris Schoorl: Hij hanteert thuis de 'Keith Richards-methode' (gitarist Rolling Stones, red.), met andere woorden: hij laat zijn kinderen helemaal vrij zodat het minder interessant wordt. Volgens de vader werkt dit omdat ze hem 'overal laten slingeren'.

V+ REPORTAGE

Tips voor verantwoord schermgebruik op Hilversums festival: ‘Papa, waarom mag jij wel met de telefoon naar de wc?’

Veel ouders maken zich zorgen over het telefoongebruik van hun kinderen, bleek zaterdag op het My First Smartphone-festival. Maar het is lastig het goede voorbeeld te geven. ‘Ik hanteer thuis de Keith Richards-theorie.’

Abel Bormans

is regioverslaggever van de Volkskrant in de provincie Zuid-Holland.

23 maart 2025, 17:00

Bewaren

Delen

G

ulfem (9) en Mila (8) twijfelen geen seconde wanneer hun wordt gevraagd of ze hun smartphone tien weken willen opgeven in ruil voor tien extra levensjaren.

‘Neeee!’, kraaien de meisjes in koor. Hoe moeten zij dan Roblox of Avatar World spelen, of whatsappen met hun vriendinnen?

‘Verslaving ligt op de loer’, verzucht Mila’s moeder Mascha van Duuren in gesprek met presentator Lisa Wade, die de dilemma’s opwerpt. ‘Daarom zijn we hier ook.’

Ze maakt zich druk over de impact van te veel schermtijd op haar kind: van concentratieproblemen tot een kromme lichaamshouding. Zelf worstelt ze er ook mee. ‘Ik zit ook te vaak op mijn telefoon’, bekent ze.

Brokkelbrein

In het Hilversumse mediamuseum Beeld en Geluid zijn zaterdag 1.400 ouders en kinderen om te leren hoe je slim en veilig omgaat met een smartphone. Het My First Smartphone Festival biedt een mix van optredens van influencers, games waarin kinderen de nieuwste technologie ontdekken en praktische tips van experts over verantwoord telefoongebruik.

Veel ouders maken zich zorgen. Gemiddeld brengen Nederlandse jongeren zo'n zes uur per dag door op hun mobiele telefoon, waarvan zo'n tweeënhalf uur op sociale media. Neuropsychiater [Theo Compernelle waarschuwde](#) in *de Volkskrant* voor de ontwikkeling van een 'brokkelbrein': kinderen die niet langdurig hun aandacht meer bij een zelfgekozen taak kunnen houden.

Maikel van Heeren en zijn 10-jarige bebrilde zoon Samuel staan in de rij voor de 360-video spinner, een technologie waarmee je in een video kunt rondkijken alsof je er zelf middenin staat. Van Heeren geeft Samuel nog geen eigen 06-nummer. 'Ik zie hier kinderen van 6 of 7 jaar met een eigen smartphone, maar dat vind ik veel te jong.'

Samuel mag op zijn iPhone weliswaar op YouTube naar de avonturen van Rutger, Thomas en Paco kijken, maar sociale media als WhatsApp of Instagram zijn nog verboden terrein. Veel klasgenoten van Samuel mogen dat wél. Daardoor neemt de druk toe, een fenomeen waar veel ouders zaterdag op wijzen.

Warm gezin

Toch zal Samuel nog even moeten wachten. 'Online pesten is een serieus probleem', zegt Van Heeren. 'En dan kan AI ook nog mogelijk de gezichten van mijn kind gebruiken om geautomatiseerde content te creëren. Dat houden mijn vrouw en ik liever nog even buiten de deur.'

De discussie over smartphones verdeelt ouders en experts. De invloedrijke Amerikaanse psycholoog Jonathan Haidt ziet in smartphones en sociale media de grote boosdoener achter de slechtere mentale gezondheid van jongeren. Wetenschappers zoals de kinderpsychiater Janneke Zinkstok benadrukken dat vooral de context van het gebruik belangrijk is. Volgens haar heeft een smartphone op een kind uit een warm gezin, met veel vrienden en een leuke sport, veel minder impact.

Chris Schoorl, vader van twee kinderen, volgt de visie van Zinkstok. Hij heeft zojuist een sessie bezocht over het telefoongebruik van de Cudoghams, die bij KRO-NCRV een eigen realityserie hebben. 'Ik hanteer thuis de Keith Richards-theorie', zegt de kale vijftiger. 'Richards heeft alle drugs van de wereld gebruikt, en hij liet zijn kinderen daarin helemaal vrij. Het resultaat: zijn kinderen gingen braaf op tijd naar bed en aten alleen maar groenten.'

Zelf is Schoorl een smartphonejunkie – ‘voor mijn werk’, voegt de consultant er snel aan toe – maar zijn kinderen lijken er nauwelijks in geïnteresseerd. ‘Ze laten hem overal slingeren.’

Toch blijken veel kinderen wel degelijk gevoelig voor het schermgebruik van hun ouders. Volwassenen zitten gemiddeld ruim drie uur per dag op hun smartphone. Uit onderzoek van I&O Research blijkt dat zes op de tien kinderen in de leeftijd van 11 tot 17 zich ergert aan de telefoongewoonten van hun ouders.

Onwetende ouders

‘Papa, waarom mag jij wel met de telefoon naar de wc?’, vroeg de 10-jarige Sophie laatst aan haar vader Koert Postma. ‘Daar had ik geen goed antwoord op’, lacht Postma.

Zijn dochter Sophie is duidelijk een talentje op het gebied van de smartphone. Zojuist toonde ze een filmpje, met de applicatie CapCut, aan influencer Aaron. Daarin laat ze haar vader en moeder zich afvragen wie het duo Aaron & Quinn is (bijna 1 miljoen volgers op Tiktok), als typische onwetende ouders. Aaron schoot hard in de lach.

Sophie’s handigheid met de smartphone baart haar moeder Donna ook zorgen. ‘Van mama mag ik geen filmpjes in bikini plaatsen’, zegt het blonde meisje. Haar moeder knikt. Ze controleren dan ook de filmpjes die Sophie de ether in wil slingeren. Donna: ‘Je wilt niet dat ze zich op de verkeerde manier neerzet. Of dat klasgenootjes vervelende opmerkingen gaan maken. We zijn blij dat dit festival ons en de kinderen hier meer over bijbrengt.’

Smartphonegebruik is een uitgave van Nieuws in de klas.
De opdrachten zijn bestemd voor scholieren in de onderbouw van het
VO.

© Nieuws in de klas, Amsterdam
Uitgave Smartphonegebruik
Samenstelling en redactie: Laila de Miranda

Het kopiëren van delen ten behoeve van het gebruik door
leerlingen is onbeperkt toegestaan. Het kopiëren van enig
onderdeel ten behoeve van elk ander gebruik is alleen
toegestaan na schriftelijk verkregen toestemming van
de uitgever.

e info@nieuwsindeklas.nl
w www.nieuwsindeklas.nl